

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Емил Илиев Куков, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

На дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по изобразително изкуство)

Автор: Иван Петков Ямалиев

Тема: „Основни тенденции в обучението по мултимедийни технологии в българското висше образование по изобразително изкуство. Приложение в практиката”

Научен ръководител: проф. д-р Орлин Дворянов

Рецензията на труда се състои от 339 страници, от които 270 са основен текст структуриран в четири глави (уводна част, постановка на проблема, изследователска част, анализ и оценка на резултатите от изследването) и заключение. Библиографията обхваща 113 източника, от които 40 са от интернет. В приложението от 69 страници (отделени в самостоятелно книжно тяло) са включени примери на произведения на български и чужди медийни артисти, творчески опити на студенти от ФНОИ с аудио-визуални средства, анкети и въпросник към предварителното изследване, студентски проекти по задачите от проведеното емпирично изследване, диаграми представящи резултатите. Включен е и компакт диск с творческите мултимедии на участниците.

Изборът на темата намирам за сполучлив, тя е актуална от гледна точка на съвременната художествена практика и научните изследвания в областта на художествената педагогика. Заглавието съответства на съдържанието на дисертацията.

През последните години бяха направени редица проучвания на възможностите за по-ефективно обучение на студентите изучаващи изобразително изкуство, но използването на съвременните възможности опиращи се на дигиталните технологии за създаване на художествени творби при обучението по изобразително изкуство и тяхната роля в учебния процес не е изследвана обстойно. Иван Ямалиев е имал възможността да използва познанията, натрупани в предишни научни изследвания свързани с въвеждането на информационните и мултимедийни технологии в системата на висшето

образование, вследствие на което е извършил сериозно научно-художествено изследване с оригинални приноси.

Първа глава на дисертацията включва уводна част с аргументация за необходимостта и актуалността на конкретното изследване. Обоснована е структурата на дисертационния труд, поставен е научния проблем, обекта (извеждането и прилагането на експериментален методически модул на обучение по мултимедийни технологии в сферата на висшето образование по изобразително изкуство) и предмета на изследването. Целите и задачите са значими, хипотезата е солидна, постановките за изследването са формулирани логично. Представени са параметрите и характеристиките на изследвания контингент. Изложени са методите за изследване, а също и за анализ на данните.

В настоящото проучване се разглеждат възможността за разширяване на обхвата на обучението по мултимедийни технологии в сферата на висшето образование по изобразително изкуство, а също и използването на дигиталните технологии в процеса на създаване на художествени произведения.

В своя труд докторантът Иван Ямалиев се опитва да даде отговор на важни за художественото обучение въпроси: До каква степен мултимедийните технологии биха могли да намерят място в образователния процес и какви са възможностите за внедряването им? Как си взаимодействат дигиталните технологии и класическите форми в изкуството? Необходимо ли е българското художествено образование да се осъвремени, чрез прилагане на нови методи включващи дигитални технологии?

Във втора глава под наслов „Постановка и разглеждане на проблема. Преглед на литературни и други източници“, са включени важни проблеми като: Същност и характеристики на мултимедийните технологии; Изкуството в съвременната компютърна епоха; Ситуиране на мултимедийните технологии в контекста на българското художествено пространство и българското образование по изобразително изкуство, насочено към обучението по мултимедийни технологии. Засегнат е дидактическият контекст на изследвания проблем. Тук е направен преглед на достъпни литературни и други източници, разглеждащи практиките на обучение по мултимедийни технологии във ВУ по изкуствата в страната и чужбина, дигиталното изкуството базирано на тях, актуалните педагогически концепции, подходи и тенденции. Направен е обзор на дигиталното изкуство, аргументирана е необходимостта от осъвременяване на образователния процес, чрез цифровизация на обучението.

В трета глава „Изследователска част“, са разгледани: Методически характеристики на изследването: Изследван контингент, пространствено времеви параметри на изследването; Използвани методи: методи за получаване на качествени данни, методи за анализ и оценка на резултатите, критерии за оценка; Експериментален методически модул за обучение по мултимедийни технологии във висшето образование по изобразително изкуство: предварително изследване; Извеждане на концепция за организиране и прилагане на методически модул за обучение по мултимедийни технологии във висшето образование по изобразително изкуство; Извеждане на модел на методическа система за обучение по мултимедийни технологии във висшето образование по изобразително изкуство. В тази глава подробно са представени методическите характеристики и параметри на изследването. На базата на теоретично проучване и получените в последствие резултати се извежда концепция и се създава модел на методическа система за обучение по мултимедийни технологии на студенти, по изобразително изкуство. Представени са и разработените от автора критерии и показатели за оценка на резултатите.

В четвърта глава „Качествен анализ и оценка на резултатите от изследването“ са разгледани: Анализ на резултатите от входящата диагностика; Анализ на творческото развитие на изследвания контингент в авторски план - анализ на основния експеримент; Анализ на резултатите от изходящата диагностика; Проверка на модела (качествена проверка на хипотезата) и резюме на получените резултати. Тази глава включва описание на реализираната учебно-експериментална дейност и анализа на резултатите от нея. Наред с качествените данни даващи повече яснота, са представени и някои количествени характеристики на постигнатите резултати, въз основа на които е извършена проверка на формулираната в началото на изследването хипотеза. Разработен е диагностичен инструментариум, апробиран е методически модул, проверена е ефективността му чрез експеримент за обучение по мултимедийни технологии във висшето образование по изобразително изкуство, с използване на дигитален софтуер. На база на протеклото изследване са направени съответните изводи. В приложенията са включени както текстови и илюстративни материали, така и фото документация. Докторантът доказва възможностите, които предоставя създадената от него система в обучителния процес и нейното положително въздействие върху мотивацията на студентите-художници. Проверена е ефективността на създадения учебен модул, чрез анализ на натрупаните по време

на експеримента материали. Представени са графично постигнатите резултати, вследствие на което е доказана хипотезата.

В резултат на критерийния качествен и количествен анализ на художествено-творческата дейност с използване на мултимедийни технологии, може да бъде направен извод, че апробираният методически модул допринася за развитие знанията и уменията на студентите - мултимедийни артисти, формулирани в дисертационния труд.

Дигиталното изкуство, съответно и дигиталното рисуване с използване на мултимедийни технологии, е друга възможност наред с конвенционалните класически или традиционни форми, за създаване на оригинални творби.

Дисертационният труд е написан на професионален език, авторът еднакво добре ползва езика на професионалистите – занимаващи се с изобразително изкуство и на компютърните специалисти.

Наред с безспорните качества на дисертационния труд имам и някои конкретни забележки и препоръки:

Използването на мултимедийни дигитални технологии и съвременни компютърни програми в обучението е безспорна необходимост, но е наложителна и добра художествена подготовка на мултимедийните артисти, която рефлектира и определя качеството на крайния продукт.

Контингентът от изследвани лица в педагогическия експеримент би могъл да се разшири, което ще даде по-убедителни крайни резултати.

Публикациите, приложени към дисертационния труд са три на брой и съответстват на неговото съдържание.

Иван Ямалиев освен като изследовател, се изявява и като творец, участва активно в множество художествени изложби, пърформанси, инсталации и др. в страната и чужбина.

Представеният дисертационен труд има научни качества и научни приноси и препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури на Иван Петков Ямалиев да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“, в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност Методика на обучението по изобразително изкуство.

17.03.2020 г.

Благоевград

Проф. д-р Емил Куков